

ԱՐԶԱԿԱՆԿ

ARTZAKANK - ECHO

Bimestriel bilingue publié à Genève

MAI - JUIN 2016
N° 204

Le peuple d'Artsakh en danger

Բովանդակություն

Էջ 3- Գիտե՞ք ինչու բան-տարկուած է Սեւան Նշանեան
Էջ 7- Կամ մաքրե՞ք պետութեան դարակները, կամ գնացե՞ք գողի ծոցը
Էջ 10- Այսպէս պետք է խօսիլ աշխարհի հետ - ԼՂՀ ՊԲ զինուոր-ներն դամբարան են գտել
Էջ 12- Աննկուն «բապատայր»-ն՝ Սարգիս Թեբէ
Էջ 14- Հայ հետախոյզը՝ թրքական խորհրդարանի անդամ
Էջ 17 - Ժընեւ և Լեման շրջանի Սուրբ Յակոբ Հայաստանեայց առաքելական եկեղեցւոյ լուրեր

Sommaire

P.2- Les piliers de la Cathédrale de Zvartnots
P. 4- Tatul Krpeyan et Getashen
P.5- TUMO reconnue la meilleure école innovante par le magazine français *We Demain*
P.6- SEMRA ^{PLUS} toujours sur la brèche pour l'Arménie
P.7- Rencontre des psychanalystes arméniens et turcs à Istanbul
P.8- "SOS-Gyumri": Une très belle histoire de solidarité!
P. 9- L'éducation arménienne bientôt reconnue internationalement
P. 11- Le discours poignant et courageux de Garo Paylan
P. 13- Des responsables humanitaires se sont réunis en Arménie pour assister à la cérémonie de remise du prix Aurora
P. 15- Prix européen pour l'église arménienne apostolique de Diyarbakir
P. 16- Concert de bienfaisance "Pour toi Artsakh"
P. 18- Nouvelles de l'Ecole Topalian
P. 19 - Nouvelles de l'Union Arménienne de Suisse

Le jeune Vaghinak Grigoryan (12 ans) tué par l'artillerie azerbaïdjanaise et les soldats et volontaires tombés pour la défense d'Artsakh au cours des premiers jours de l'offensive militaire lancée par l'Azerbaïdjan dans la nuit du 1er au 2 avril passé. Le bilan s'est alourdi dans les semaines qui ont suivi et au moment où nous mettons cette édition sous presse nous déplorons plus de 100 morts. Que leurs âmes reposent en paix!

Avec les compliments de
TAVITIAN
Atelier de sertissage

TAVITIAN S.A. - 18, ch. des Aulx - 1228 Plan-Les-Ouates - Téléphone 022 346 93 02 - Fax 022 346 93 04
tavitian@bluewin.ch

Les piliers de la Cathédrale de Zvartnots

Maral SIMSAR

Selon la légende, le dôme de la cathédrale de Zvartnots reposait sur 36 piliers. La cathédrale était splendide et on pensait que rien ne pouvait ébranler cette splendeur, ni un tremblement de terre, ni le vent, ni l'ennemi. Mais un jour, chacun des 36 piliers a pensé qu'il n'était pas seul et que les 35 autres étaient suffisants pour soutenir le dôme... Et ainsi s'est écroulé le dôme divin de Zvartnots parce que les 36 piliers ont eu cette pensée séparément et ont retiré leurs épaules de dessous du dôme...

Vardges Petrosyan (1932-1994) ("Esquisses arméniennes")

Photo Wikipedia

C'est avec horreur et indignation que nous avons appris les nouvelles des attaques de grande envergure menées par l'Azerbaïdjan sur les frontières d'Artsakh en avril dernier et des crimes de guerre insoutenables qui les ont accompagnées. Accablés par la douleur pour la perte irréparable d'un grand nombre de vies humaines, nous avons constaté avec beaucoup d'amertume qu'un siècle après le génocide, le risque d'extermination existe toujours pour le peuple arménien. En effet, l'Azerbaïdjan n'a jamais caché son intention de reconquérir l'Artsakh par la force et notre expérience de la guerre de 1991-1994 nous rappelle que cela signifie des massacres et la déportation pour les *Artsakhtsis*. La récompense offerte récemment par Ilham Aliyev au militaire qui avait paradé avec la tête décapitée d'un soldat arménien et le traitement de héros national ainsi que les autres cadeaux dont a bénéficié l'officier qui avait assassiné Gourgen Margaryan dans son sommeil avec une hache en 2004, ne laissent aucun doute sur les desseins de la politique azerbaïdjanaise. Le soutien indéfectible de l'Etat turc à l'Azerbaïdjan et les menaces ouvertes que M. Erdogan a proférées à l'encontre de l'Arménie ne font que renforcer les risques d'un nouveau génocide.

Aujourd'hui une page de l'histoire du peuple arménien est en train de s'écrire en Artsakh et il est légitime de nous poser des questions sur les causes de la situation fatale dans laquelle nous nous trouvons actuellement. Durant les 25 ans qui ont suivi

l'indépendance, les différents piliers de la nation ont-ils tous accompli leur devoir ou bien ont-ils agi comme les 36 piliers de la cathédrale de Zvartnots?

De toute évidence, l'armée de l'Artsakh a pleinement assumé son rôle de pilier en payant un prix trop fort. Grâce aux nombreux reportages réalisés par les médias arméniens en ligne sur les fronts, dans les hôpitaux et avec les familles des soldats tués, nous avons appris avec stupéfaction les actes de bravoure hors du commun des recrues, des militaires professionnels et des volontaires. Mais nous avons aussi été consternés par la situation dramatique et la pauvreté extrême dans laquelle vivent ces familles, souvent privées de leur unique source de revenus suite à la disparition de leur fils ou père tombé au front.

La solidarité populaire sans précédent avec l'armée qui s'est manifestée dès le début des opérations militaires représente incontestablement un des piliers importants de notre "dôme". La réaction presque instantanée de toutes les tranches de la société civile arménienne mérite tout notre respect. Cette réaction s'est traduite par la collecte et l'acheminement des produits alimentaires et ceux de première nécessité pour les soldats et les personnes déplacées ainsi que par la récolte des fonds destinés aux familles des soldats tués ou blessés.

Ces événements ont aussi mis en évidence des lacunes et déficiences au sein des institutions gouvernementales et les conséquences ravageuses de la corruption qui y règne. Il s'est avéré que la classe dirigeante n'avait malheureusement pas pleinement assumé son rôle pendant toutes ces années en se comportant un peu comme les 36 piliers de la cathédrale de Zvartnots. Les voix de plus en plus fortes se sont fait entendre pour dénoncer l'incapacité des politiques et des diplomates à trouver les mécanismes nécessaires pour éviter une nouvelle guerre. Ces derniers jours quelques hauts-fonctionnaires ont été démis de leurs fonctions et espérons que des mesures efficaces seront prises pour permettre l'assainissement du climat politico-économique.

Et dans la diaspora? Dans quelle mesure avons-nous soutenu notre "dôme" depuis l'indépendance de l'Arménie? Notre soutien a-t-il été suffisant sur les plans individuel et collectif? Ce sont des questions que toute personne qui se dit arménienne >>>

ԱՐԶԱԿԱՆԿ **ARTZAKANK - ECHO**

Case postale 153 - 1211 Petit-Saconnex 19
Tél. 022 700 36 85 - artzakank@worldcom.ch
Responsable de publication: Maral Simsar
Prix d'abonnement annuel: CHF 30.- (6 numéros)
CCP 12-17302-9 - IBAN CH07 0900 0000 1201 7302 9

ZIRAN

ծիրաւի = abricot = prunus armeniaca

ZIRAN pierrot hans Schaffhauserstrasse 30 CH-8006 Zürich
+ 41 44 241 41 31 + 41 79 666 01 26 - Notre Magasin Arménien
Voyages en Arménie - Vente de produits d'Arménie
Promotion de travaux payés - Entraide sociale ...
Rencontres culturelles **info@ziran.ch - www.ziran.ch**

Գիտե՞ք ինչու բանտարկուած է Սեւան Նշանեան

Սեւան Տեյիրմենճեան

Երկրի մը մէջ, ուր նախագահական նորագոյն նստավայրն իսկ ապօրինաբար կառուցուած ըլլալու ամբաստանութեան տակ կը գտնուի, ուր 20 միլիոն կառոյցներու 60 առ հարիւրը ապօրինաբար կանգուն կը մնան, Նշանեան շէնքեր կառուցած է, պատմական շէնքեր վերանորոգած է, զանոնք բարեգարդած է յատուկ պահպանութեան տակ գտնուող տարածքի մը վրայ: 11.5 տարուան բանտարկութեան դատապարտուած մտաւորականը դեռ վերջերս փոխադրուեցաւ մենախուց մը, քանի որ իր քով գտնուած էր ... համացանցի կապ հաստատելու ծառայող USB մը, որ պայթուցիկ նիւթի կամ հրացանի համարժէք կը նկատուի պատկան մարմիններուն կողմէ: Եւ այդ USB-ն ինչո՞ւ համար կը գործածէր ան. ամբողջացնելու համար ծագումնաբանական բառարանը, որու պատրաստութեան լծուած է ան երկար տարիներէ ի վեր:

Կան Նշանեանի դէմ բացուած այլ դատեր ալ, որոնք եթէ ի վնաս իրեն վերջանան, ապա այս բանտարկութիւնը թերեւս հասնի 25 տարուան: Ամբողջ կեանք մը: Այսինքն կը նշանակէ, որ 60-ամեայ Նշանեան իր կեանքին մայրամուտը պիտի անցընէ ազատագրկեալ վիճակի մը մէջ:

Հասարակութեան վնասակար մարդիկը, յանցագործները, գողերը, թալանողները, կաշառակերները, բռնաբարողները, մարդասպանները, օրինազանց անձերը անշուշտ որ պէտք է դատապարտուին, պատժուին, ի հարկին՝ մեկուսացուին: Ուրեմն մէկը որ շուրջ 25 տարուան բանտարկութեամբ մեկուսացուելու հաւանականութիւնը ունի, ենթադրելի է որ անուղղելի վնասներ հասցուցած ըլլայ իր շրջապատին:

Ի՞նչ ըրած է սակայն Նշանեան:

Շիրինճէ գիւղն ու շրջակայքը գեղեցկացուցած է, վերածած է գիտութեան, արուեստի ու մշակոյթի կեդրոնի մը, ձգողական վայրի մը: Ո՛չ մէկ ծառ հատած է, ո՛չ մէկ անասունի վնաս հասցուցած է: Ընդհակառակը, մերձակայ հիւսիսէն իր շնորհիւ դարձած է թռչուններու կայք մը, տեսակ-տեսակ անասուններու համար բնակատեղի մը:

Նշանեան ծագումնաբանական բառարան մը գրած է թրքերէնի համար, նպաստած է լեզուաբանութեան զարգացման:

Նշանեան պատրաստած է տեղանուններու բառարան մը, մի առ մի ցոյց տալով, մատնանշելով անուանափոխուած վայրերու անցեալի անունները՝ կերպով մը դարձած է այս երկրի յիշողութիւնը, մոռացութենէ փրկելով նաեւ հայկական հազարաւոր տեղանուններ:

Yanlış Cumhuriyet խորագրեալ հատոր մը հրապարակած էւ գլխավայր շրջած է մեր միտքերը, նոր հորիզոն-

Les piliers de la Cathédrale de Zvartnots

»»» devrait se poser aujourd'hui face aux dangers qui menacent l'existence du peuple arménien. "Si nous perdons l'Artsakh, nous tournerons la dernière page de l'Histoire de notre peuple" avait dit Monté Melkonian au début des années 90 et cette phrase reste toujours d'actualité. Chacun de nous peut aider à soutenir le "dôme" par un engagement personnel en Arménie ou en Artsakh, par un travail de communication et de sensibilisation ou bien par des contributions financières.

Il y a un siècle notre peuple a failli disparaître de la carte mondiale. Après avoir survécu à de nombreuses épreuves, nous ne pouvons pas nous permettre de laisser toute la charge de notre "dôme" aux forces armées arméniennes. Nous devons tous devenir des piliers et le jour viendra où nous verrons ensemble la résurrection de la cathédrale de Zvartnots encore plus resplendissante. ■ M.S.

Ներ, մտածելու նոր կարելիութիւններ նուիրած է հազարումի անհեթեթ կարծրատիպերով հասակ առած սերունդներուն:

Նշանեանի մտերիմ բարեկամը՝ Ալի Նեսին, վերջերս հարցազրոյցի մը մէջ հետեւեալը կ'ըսէր. «Անկասկած իր բանտարկութեան, իր այսքան երկար ժամանակ բանտարկուած մնալուն գլխաւոր պատճառն է թապուներու դէմ ըմբոստացող հայ մը ըլլալու հանգամանքը»:

Թերեւս ալ այդպէս է: Յամենայնդէպս չենք կրնար ըսել, թէ «այդպէս չէ», «սխալ է»: Դժբախտաբար:

Ճան Տիւնտարի եւ Էրտեմ Կիլի ազատ արձակումը յոյսի նշոյլ մը դարձաւ բանտերու մէջ գտնուող լրագրողներուն եւ մտաւորականներուն համար: Ճիշդ է, Նշանեան ձերբակալեալ լրագրող մը չէ թէեւ, սակայն իր գրած կարգ մը յօդուածներն ալ դեր մը ունեցան իրեն դէմ սկսած խաչակրութեան մէջ:

change.org-ին* վրայ բացուած է ստորագրահաւաք մը՝ ուղղեալ վարչապետին, արդարադատութեան եւ զբօսաշրջութեան նախարարներուն: Սեւան Նշանեանի համար ազատութիւն պահանջող ստորագրահաւաքին միացած են Ապտուլլահ Տեմիրպաշ, Ալի Պայրամօղլու, Այշէ Զիւր, Էթիեն Մահչուպեան, Էրտալ Տողան, Ֆերիաթ Զենթել, Յովսէփ Զայրենի, Զրանդ Գասպարեան, Խաչիկ Մուրատեան, Լալէ Մանսուր, Միհայիլ Վասիլիատիս, Նոամ Զոմաթի, Օյա Պայտար, Բագրատ Էսդուբեան, Սելինա Տողան, Թաներ Աքչամ, Իւմիթ Զըվանչ, Ուֆուք Ուրաս, Լեվէնթ Իւզիւմճիւ եւ բազմաթիւ այլ մտաւորականներ, գործիչներ, երեսփոխաններ ու բաղաբացիներ:

Միացե՛ք դուք եւս՝ ձեռք մեկնելով անարդար կերպով բանտարկուած մտաւորականին: Վերջապէս ան, վերին արտերու բնակիչ այլոց նման, իրաւունք չունի յայտարարելու, թէ չճանչնար դատարանին որոշումը: ■

<http://www.arevelk.am/>

(*) <https://www.change.org/p/free-sevan-nisanyan>

Tatul Krpeyan et Getashen... 25 ans sont passés

Չորս կողմի անդունդ է, ճամփեի փակուած,
երկնքում սև ու մութ ամպեր կուտակուած,
Կողքի հայկական շէներն են լքուած,
Դու կաս ու կը մսաս յաւերժ Գետաշէն:
(Refrain de la chanson "Getashen" de Goussan Haykazoun)

En écoutant cette chanson populaire au rythme vif et joyeux, il est difficile d'imaginer les événements tragiques survenus dans ce village arménien de 3000 habitants il y a 25 ans. Les victoires militaires arméniennes ultérieures qui ont conduit à l'indépendance de l'Artsakh ont laissé dans l'ombre l'exode forcé des Arméniens de quelques 22 villages dans le district de Chahumyan au nord du Haut-Karabagh. Cependant, les opérations militaires lancées par l'Azerbaïdjan dans la nuit du 1er avril 2016 nous rappellent la nécessité d'évoquer nos pertes et défaites, même si cela est difficile, afin d'en tirer des leçons et de rendre hommage aux héros qui ont défendu ces terres arméniennes au prix de leur vie.

Tatul Krpeyan, dont le nom est lié à l'auto-défense de Getashen, est l'un de ces héros. Né en 1965 dans le village d'Areg (rebaptisé Tatul) de la province d'Aragatsotn, il poursuit ses études à la faculté d'histoire de l'Université d'Etat d'Erevan. Il y crée l'Ensemble Kars pour le chant et la danse. En parallèle, il chante dans l'ensemble ethnographique Maratuk et contribue à la collecte et à la sauvegarde des chants populaires de la région de Sassoun et de Kars ainsi que des chansons et des danses dédiées à la lutte de libération nationale. En 1987, il rejoint le mouvement "Miatsum" pour la réunification de l'Artsakh avec l'Arménie et en septembre 1990 devient le commandant général du détachement d'auto-défense du sous-district de Getashen où il fut tué en avril 1991.

Sa veuve Irina Barseghyan, historienne et chroniqueuse de l'émission bihebdomadaire "Le témoin du temps" à la radio publique d'Arménie, vient de publier, avec le soutien de l'Institut d'Histoire de l'Académie des Sciences d'Arménie et de la chaire de l'histoire du peuple arménien de l'Université d'Etat d'Erevan un livre intitulé «Հյուսիսային Արցախի Գետաշենի ենթաշրջանի ինքնապաշտպանությունը. Թաթուլ Կրպեյան»

(L'autodéfense du sous-district de Getashen de l'Artsakh du Nord - Tatul Krpeyan). Avec sa fille Aspram, qui n'avait que 14 mois au moment du décès de son père, elle œuvre pour la sauvegarde de la mémoire de Tatul Krpeyan.

Lors de son dernier passage à Genève où sa fille Aspram poursuit ses études supérieures, elle nous a parlé des opérations qui ont conduit à l'expulsion de la population arménienne de Getashen et des circonstances de la mort de son époux.

"En août 1990, après l'exode forcé des Arméniens des villages de Kamo et d'Azat, la pression s'était intensifiée sur les villages de Getashen et de Martunashen dans le sous-district de Getashen (district de Chahumyan). Les autorités de Bakou demandaient aux habitants d'évacuer ces terres "azerbaïdjanaises" et d'échanger leurs maisons avec celles

Aspram et Tatul Krpeyan

des Azéris vivant en Arménie. Je rappelle qu'à cette époque, les pillages, les agressions, les incendies, les prises d'otages et les vols de bétail par les Azéris étaient monnaie courante dans les localités arméniennes. Les villageois étaient désespérés d'autant plus qu'ils ne pouvaient compter sur aucune aide de l'extérieur. C'est à cette période que les premiers groupes de volontaires formés par la Fédération Révolutionnaire Arménienne (FRA) ont été envoyés dans la région de Chahumyan. Tatul, qui était membre de ce parti et encore étudiant à l'université, a décidé de se rendre à Getashen avec la ferme volonté de défendre cette terre arménienne. Il faut noter que ces départs étaient organisés clandestinement vu l'omniprésence du KGB. De surcroît, les unités de l'armée soviétique et les Omons (forces spéciales du ministère de l'Intérieur) azéris procédaient régulièrement aux contrôles des papiers des habitants et expulsaient les personnes qui n'y étaient pas domiciliées. C'est pourquoi, Tatul et les membres de son détachement se sont installés à Getashen en se faisant passer pour des enseignants, électriciens, plombiers etc. Entre août 1990 et avril 1991, Tatul a enseigné l'arménien et l'histoire dans deux écoles du village et a organisé en parallèle le groupe d'auto-défense du sous-district de Getashen. Avec ses amis, il a rénové l'église du village et a érigé une fontaine dans sa cour. Entretemps, le village a subi plusieurs attaques importantes qui ont été repoussées avec succès.

A l'aube du 30 avril 1991, les Omons et les troupes soviétiques ont commencé une offensive militaire >>>

Tatul Krpeyan et Getashen... 25 ans sont passés

»»» de grande envergure connue sous le nom d'opération koltso (anneau) simultanément à Getashen et à Martunashen. Dans leur avancée soutenue par des véhicules blindés et des chars, ils ont incendié les maisons des faubourgs de Getashen en poussant les habitants vers le centre et ont ainsi serré l'étau autour du village. Tatul Krpeyan a d'abord voulu prendre position sur la route principale et opposer une résistance mais face à la désapprobation des femmes de Getashen, il s'est précipité vers le centre du village où étaient arrivés les chars de combat soviétiques. Il est vite monté sur l'un d'eux et a ouvert la trappe en tenant une grenade à la main. Il en a arraché la goupille et sous peine de faire exploser le char a demandé aux militaires qui s'y trouvaient de sortir et de rendre leurs armes. Il a ainsi pris en otage 17 soldats et le colonel Mashkov de l'armée soviétique ainsi qu'un accompagnant azéri. Pendant ce temps, les Omons s'étaient livrés aux pillages, incendies et tueries et Tatul a ordonné à Mashkov de faire arrêter l'opération militaire. Ce dernier n'a pas pu établir un contact radio avec son commandement et il a été décidé d'aller directement à son quartier général pour négocier. Tatul et ses amis ont accompagné Mashkov à pied dans le village et se sont vite retrouvés face à un groupe d'Omons et de militaires de l'armée soviétique. C'est à ce moment-là que quelqu'un a tiré sur Tatul par derrière. Il fut tué par une balle dans la tête. Ses deux amis Artur Karapetyan et Hratch Danielyan subirent le même sort. Les villageois disent avoir entendu une forte détonation suivie d'un long silence et puis, les mauvaises nouvelles se sont répandues rapidement à travers le village créant la panique générale.

La suite est connue: Les habitants furent évacués par des cars et hélicoptères et Getashen fut complètement vidé de sa population arménienne. Les combattants arméniens quittèrent le village clandestinement en petits groupes mais un certain nombre de personnes dont des médecins furent arrêtées et torturées dans des geôles azéries avant d'être relâchées sous la pression internationale.

La dépouille de Tatul Krbeyan et celles de ses amis tombés pour la défense de Getashen ont été rapatriées à Erevan où des funérailles nationales ont été organisées. Comme la plupart de ses amis, Tatul a été inhumé au cimetière de son village natal où un monument a été érigé en sa mémoire. Par un décret présidentiel du 20 septembre 1996, il lui a été attribuée à titre posthume la distinction de héros national d'Arménie, la plus haute décoration de la Ré-

TUMO reconnue la meilleure école innovante par le magazine français We Demain

Le centre TUMO des technologies créatives vient en tête de liste des dix meilleures écoles innovantes du monde établie par le magazine français *We Demain*, a annoncé le Centre arménien sur sa page Facebook.

Figurent sur la liste également le "Silicon Valley AltSchool", l'école maternelle Fuji à Tokyo et les écoles Steve Jobs.

TUMO est un projet éducatif qui vient compléter l'école. Ici, les adolescents arméniens acquièrent gratuitement les compétences nécessaires à leur réussite dans le monde numérique actuel. Le premier centre Tumo a ouvert ses portes à Erevan, en 2011, suivi par des centres à Dilijan (2013) en partenariat avec la Banque centrale d'Arménie, à Gumri et à Stépanakert (2015) en partenariat avec l'UGAB. L'ouverture d'un nouveau centre à Vanadzor est prévue au cours de l'année. ■

Source: PanArmenian.net

publique. Actuellement un auditorium à la Faculté d'histoire de l'Université d'Etat d'Erevan ainsi que plusieurs écoles et salles scolaires, troupes de danse et de chant, et de parcs à Erevan et ailleurs portent le nom de Tatul Krbeyan. Par ailleurs, un nombre de chants et de poèmes lui ont été dédiés et A. Babayan a composé en sa mémoire sa sonate pour violoncelle et piano.»

Aujourd'hui, 25 ans après ces événements, l'Azerbaïdjan reste toujours déterminé à reconquérir l'Artsakh par la force. Les crimes de guerre commis dernièrement par les forces azéries contre les civils dans le village de Talish et l'expulsion des habitants du village de Getashen en 1991 portent la même signature. A défaut d'une solution politique du conflit du Karabagh, les seuls garants de la sécurité de notre peuple en Arménie et en Artsakh restent nos soldats et volontaires, qui continuent à verser leur sang comme l'ont fait Tatul Krpeyan et beaucoup d'autres. Nous nous inclinons avec un profond respect devant le sacrifice de tous ces héros connus ou anonymes tombés pour la défense de la patrie. ■

M.S.

La Gaîté

depuis 1928

La Gaîté/Intercome SA
13, Rue de la Rôtisserie
1204 Genève
022 311 87 08
info@lagaité.ch
www.lagaité.ch

Articles de fêtes

Guirlandes, ballons & cotillons
Costumes & accessoires de déguisements
Farces & attrapes
Drapeaux

SEMRA^{PLUS} toujours sur la brèche pour l'Arménie

Une belle aventure d'amitié et de collaboration ne cesse de se renforcer entre le Jura et l'Arménie. Cela remonte au catastrophique tremblement de terre de décembre 1988 et à l'élan de solidarité qui s'est alors manifesté un peu partout dans le monde et aussi dans la République et Canton du Jura. Le médecin-chef du service des urgences de l'Hôpital de Porrentruy, Jean-Pierre Bernhardt, fait partie d'une mission qui, dans les jours qui suivent le cataclysme, met en œuvre à Erevan des prestations de dialyse: il s'agit de secourir des enfants souffrant d'une insuffisance rénale provoquée par leur ensevelissement sous des décombres. Il se produit alors une sorte de coup de foudre qui va conduire à la création de l'Association jurassienne SEMRA^{PLUS} (fondation Suisse pour les Enfants atteints de Maladie Rénale en Arménie; le «plus» étant lié au fait que, peu à peu, l'action s'est étendue à tous les domaines de la pédiatrie). Celle-ci, depuis lors, coopère très étroitement avec l'Hôpital Arabkir à Erevan avec l'objectif de garantir aux enfants malades arméniens de toute condition des prestations de soins d'un niveau comparable à celui qui prévaut en Suisse. Cela fait bientôt trente ans et ça tient toujours ! Mieux ! Cela évolue et se développe !

L'Hôpital Arabkir à Erevan

La volonté de durer

Ce qu'il y a d'extraordinaire, c'est bien que cet élan de solidarité et d'amitié né en 1988 ne se soit pas affaibli avec le temps, la distance, l'évolution des situations et les changements de personnes. Ainsi on aurait pu craindre que l'existence de SEMRA^{PLUS} ne soit liée à la seule personnalité de son fondateur, Jean-Pierre Bernhardt, et à la relation privilégiée qu'il a d'emblée établie avec le directeur scientifique d'Arabkir, le professeur Ara Babloyan. Eh bien, non ! Le passage de témoin s'est passé tout en douceur conformément à ce que Jean-Pierre Bernhardt, ayant atteint la huitantaine, avait souhaité et mûrement préparé. C'est désormais le docteur Jean-Luc Baierlé, ancien médecin cantonal jurassien, qui est à la barre avec, autour de lui, un directoire d'une demi-douzaine de personnes très engagées et toutes en charge d'un dossier spécifique. La continuité est donc bien assurée. De même, la nature de la collaboration a fortement évolué depuis 1988; on ne se situe plus du tout dans le domaine de l'action humanitaire mais dans celui d'un partenariat avec une institution, l'Hôpi-

tal Arabkir, qui, sous l'impulsion d'Ara Babloyan, a acquis des dimensions et une réputation impressionnantes. Un poids important est désormais réservé à des programmes de formation continue à l'intention du personnel hospitalier et à l'envoi de médicaments peu accessibles en Arménie. Un effort particulier est aussi consenti pour assurer la gratuité des soins à des enfants provenant de familles défavorisées. Ces changements, ce tiers de siècle, ces milliers de kilomètres de distance n'ont donc rien changé à l'essentiel.

Se rencontrer et partager

Au-delà des actions de partenariat, ce qui importe sans doute le plus, ce sont donc ces liens d'amitié qui se sont noués entre Arménien-n-e-s et Jurassien-ne-s. Voyages annuels en Arménie de délégations de SEMRA^{PLUS}; prestations de formation continue dispensées à Erevan par des expert-e-s mandaté-e-s par SEMRA^{PLUS}; stages accomplis à l'Hôpital Arabkir par des étudiant-e-s jurassien-ne-s dans les domaines de la santé et du social, il y a de plus en plus de gens dans le Jura qui ont découvert l'Arménie, qui connaissent son histoire et qui apprécient sa population et son art de vivre. C'est assurément pour cela que les manifestations qu'organise SEMRA^{PLUS} connaissent un grand succès et permettent de récolter des fonds en faveur de ses diverses actions en Arménie. De même, des membres du personnel d'Arabkir viennent de temps à autre effectuer des stages en milieu hospitalier jurassien ou suisse. Ce qui était simple connaissance devient solide amitié à telle enseigne que certain-e-s Jurassien-ne-s envisagent de s'établir durablement en Arménie.

Une solide logistique de bénévolat

Au total, c'est une bonne centaine de personnes qui, de manière totalement bénévole, se «défoncent» pour que SEMRA^{PLUS} puisse remplir sa mission: réunir les moyens financiers, matériels et humains qui aideront ARABKIR à assurer aux enfants malades les meilleures prestations de soins possibles. A la tête de SEMRA^{PLUS}, pour la gestion stratégique, un Conseil de Fondation composé de personnalités du monde politique et médical et présidé par M. Claude Hêche, ancien ministre de la République et Canton du Jura, actuel Conseiller aux Etats (et qui a présidé en 2015 cette «Chambre haute» de la Confédération helvétique). Pour l'opérationnel, sous la houlette de Jean-Luc Baierlé, le Directoire appuyé par une quinzaine de personnes-ressources. Et puis cette cohorte de volontaires toujours prêt-e-s à être mobilisé-e-s pour tenir un stand, vendre des fleurs, organiser et encadrer une manifestation, confectionner le «gâteau aux patates», accueillir des stagiaires... Tout cela pour que vive l'amitié entre l'Arménie et le Jura ! ■

Pour s'informer sur SEMRA^{PLUS} www.semraplus.ch
 Pour s'informer sur ARABKIR : aramc@arminco.com
 Pour appuyer SEMRA^{PLUS} : CCP 25-7831-5
 Banque cantonale du Jura Porrentruy
 CH93 0078 9042 0354 8376 4

Կամ մաքրե՛ք պետութեան դարակները, կամ գնացե՛ք գրողի ծոցը

Կանայքս լաւ գիտենք, որ երբ սկսում ենք տան մաքրութիւնը կազմակերպել, սկսում ենք դարակներից: Առաջին հերթին ազատում ենք դարակների ակելորդ, հնացած, վնասակար ու անպետք իրերից, որից յետոյ սկսում ենք վերադասաւորել օգ-

տակար ու պետքական իրերը: Այսօր հասարակութեան պահանջն է մաքրել մեր պետութեան բոլոր դարակները, որտեղ ի՛նչ անպետք իր ասես կայ, սկսած արդէն հոտած, գշտած, ցեցը կերած, նեխած ապրանքներից, որոնք գարշահոտութիւն են տարածում ու մեր տան օդը դարձնում շնչելու համար հակացուցուած, վերջացրած շատ վտանգաւոր կենդանիներով: Այսօր մեր տունն առաւել քան վտանգուած է, որովհետեւ ներսում վաղուց մաքրութիւն չենք արել, իսկ դրսի պարիսպը, պարզում է ամուր չենք սարքել: Ու, ո՛վ զարմանք, այս գաղջ օդը շնչած մայրերը ծնել, մեծացրել են լոյս տղաներ, ովքեր առանց վարանելու, երկմտելու ու երկնչելու պաշտպանեցին մեր տան պարիսպը՝ չհարցնելով նոյնիսկ, թե՛ ա՛յ մեծեր, ինչու՞ տան պարիսպը չէք ամրացնում, ինչու՞ տան ներսի այս գարշահոտութիւնը չէք վերացնում, չէք մաքրում մեր տան դարակները, բա ինչո՞վ էք զբաղուած, բա մենք ումի՞ց օրինակ վերցնենք, որպէսզի ինքներս էլ սովորենք մաքրութիւն անել ու պարիսպ կառուցել: Նրանք պարիսպն անառիկ պահեցին՝ զոհելով իրենց մատաղ կեանքերը, և այս հարցերը չտուեցին: Նրանց ծնողներն այս հարցերը ժամանակին տուել են, բայց պարսպի կառուցողները չեն լսել, որովհետեւ վստահ են եղել, որ պարիսպը պաշտպանելու պահին այս երիտասարդների մտքով չի անցնի այդ հարցերը տայ, ու այս անգամ էլ ամէն ինչ կանցնի՞, կը գնայ: Ո՛չ, չի անցնի ու չի՛ գնա: Հարցերը, որոնք մրկահողմի նման պտտում են մեր գլուխներում, մեր մտքերում, որոնք շաղախուած են զոհուածների ծնողների ու յատկապէս՝ մայրերի մոկտոցով, պահանջում են պատասխաններ, մաքրութեան քայլեր: Աստուած ո՛չ անի, եթէ այսօր ժողովուրդն իր ձեռքը վերցնի այդ մաքրութեան գործընթացը, ո՛չ մէկին չի ինսայելու, բայց նա նաև շատ լաւ հասկանում է, որ հիմա դրա ժամանակը չի: Խօսքս ուղիղ վերաբերում է Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահ Սերժ Սարգսեանին. մեր պետութեան մէջ կատարուող ամէն քայլի պատասխանատուն այսօր Դո՛ւք է: Դուք իշխանութեան մէջ էք արդէն այնքան երկար ժամանակ, որ մասնակիցն ու պատասխանատուն էք մեր միակ ու թանկագին ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ մէջ կատարուած ու կատարուող ամէն ինչի համար: Մեզ բոլորովին չի սփոփում այն, որ Դուք դրսերում խօսում էք մեր ժողովրդի անձնագոհութեան մասին, բոլորովին: Մենք պահանջում ենք մաքրել ու ազատել պետական դարակները, որտեղ տաքուն տեղաւորուել են մեր պետականութեանը վտանգող վնասակար մարդիկ, գարշահոտութիւն տարածող բարքեր ու գործողութիւններ, և որոնց տեղը բոլորս գիտենք, Դուք՝ նոյնպէս: Շատ լաւ գիտենք, որ այդ մարդիկ ու գործողութիւնները Ձեր աթոռի չորս ոտքերն են, հասկանում ենք, որ չէք ուզենայ անոտ

Rencontre des psychanalystes arméniens et turcs à Istanbul

Le colloque annuel de l'association de psychanalyse, Psike Istanbul, qui s'est tenu à Istanbul au mois de décembre dernier, a accueilli une table ronde réalisée par des psychanalystes arméniens et turcs, pour le centenaire du génocide des Arméniens. La table ronde intitulée «Cent ans de douleur et un deuil impossible» a été présentée par deux psychanalystes de Genève, Dr Irène Nigolian et Dr Berdj Papazian; et moi-même (N. Erdem) du groupe d'Istanbul. Cette rencontre n'était pas seulement stimulante au niveau des idées, mais elle représentait aussi une expérience émotionnellement riche et saisissante tant pour les intervenants que pour les participants. Nous avons abordé les conséquences du déni du génocide de plusieurs points de vue, toujours dans une perspective psychanalytique. Berdj Papazian a développé une réflexion sur le déni d'État turc, en associant ce constat à un fonctionnement qui tient du mensonge. Irène Nigolian a relevé le trouble identitaire profond que les Turcs et les Arméniens ont en commun et elle a proposé d'appeler ce trouble identitaire: «chimère arméno-turque». De mon côté j'ai voulu montrer pourquoi le travail psychique d'élaboration du déni, du deuil et de la douleur est important non seulement pour les Arméniens, mais aussi pour les Turcs.

Le colloque traitait de la violence: «La violence chez soi, la violence dans laquelle nous vivons». Les intervenants ont abordé la violence à travers l'histoire, dans plusieurs contextes et sous ses aspects divers; du conflit actuel turco-kurde au génocide arménien; des coups d'état latino américains au coup d'état turc (1981); de la violence envers les femmes et les enfants dans la famille à la violence faite à l'environnement naturel; de l'agression visant le corps et le psychisme humain à la destructivité, sous le couvert de vastes chantiers immobiliers dans des quartiers populaires.

Le thème de violence s'est imposé à nous dès le début de l'année lorsqu'on envisageait des possibilités de thèmes à traiter. Depuis l'an 2014 nous étions témoins, toujours de plus près, des massacres et autres horreurs de Daesh et de la guerre en Syrie. Le choix de ce thème témoignait du besoin d'élaborer la confusion et le malaise que créait cette situation traumatique, ainsi que l'urgence de mettre des mots sur les effets psychiques dévastateurs des confrontations à l'intérieur du pays et chez nos voisins. Les échanges ont été fructueux et le colloque nous a inspiré de réfléchir au génocide arménien et à ses conséquences implicites, comme beaucoup d'autres manifestations de violence, dans un contexte plus large, en établissant des liens avec la situation sociopolitique actuelle en Turquie. ■

Nilüfer ERDEM

աթոռ ունենալ, բայց վստահեցնում եմ, եթէ սկսեք մաքրել պետական դարակները, ժողովուրդը կը սատարի Ձեզ ու հենարան կը դառնայ: Դա Դուք պետք է անեք, սա Ձեր պարտականութիւնն է, այսօր Դուք էք այս վիճակի պատասխանատուն: Դուք պետք է անկեղծօրէն խօսեք մեր ժողովրդի հետ, Ձեր հետագայ իրաքանչիւր քայլի մասին մենք պէ՛տք է իմանանք: Կամ կը խօսեք ու կը գործեք, կամ գնացե՛ք գրողի ծոցը: ■

Բոլոր գիտուողների մայրերի անունից՝
Անահիտ Բախչեան

"SOS-Gyumri": Une très belle histoire de solidarité!

Le 19 janvier, le cinéaste et photographe Hayk Barseghyan lançait l'initiative "SOS Gyumri" sur le site britannique crowdfunder.co.uk dans le but de réunir dans les 53 jours la somme de 120000 £ pour l'achat de 13 appartements destinés à des familles de sans-abris de Gyumri. L'appel de fonds était accompagné de photos faites par l'initiateur du projet qui témoignaient des conditions insoutenables dans lesquelles vivaient ces familles.

Quatre mois après le lancement du projet, Hayk Barseghyan et ses amis peuvent être fiers du résultat de leur travail: 24 familles, au lieu de 13, recevront un logement avec quelques meubles et équipements de base. L'initiative a créé un formidable élan de solidarité sans précédent parmi les jeunes que ce soit à Gyumri, à Erevan ou ailleurs dans le pays. L'image la plus marquante de cette belle histoire est celle de Tigran Hamasyan jouant au piano dans la cour délabrée d'un *domik*, terme utilisé pour désigner les logements de fortune dans lesquels plus de 3000 personnes continuent de vivre suite au tremblement de terre de 1988. C'est à cette occasion que le célèbre jazzman, lui-même originaire de Gyumri, avait déclaré éprouver de la honte face aux conditions d'hébergement de ces familles.

Photo Harutyun Tadevosyan

Comment "SOS-Gyumri" a-t-il pu mobiliser autant de monde autour d'un projet visant à résoudre le problème des sans-abris de Gyumri qui pourtant perdure depuis plus de 27 ans? Mais commençons d'abord par l'origine du projet relaté par Hayk Barseghyan:

"En 2013, le photographe documentaliste German Avagyan est venu à Gyumri et m'a demandé de l'aider pour photographier des familles vivant dans des domiks. Tout en résidant à Gyumri, je n'étais pas au courant des conditions dans lesquelles vivaient ces familles. Après cette découverte j'ai pensé qu'il était important d'essayer d'obtenir des résultats par le biais des photos. Je me suis dit qu'elles pourraient toucher les autorités dans leur amour-propre et les pousser à prendre les mesures nécessaires pour régler ce problème. En 2013 et 2014, nous avons fait plein de photos, mais malgré le bruit médiatique, rien

ne fut entrepris à cet effet. Avec mes amis, nous avons alors décidé d'offrir nous-mêmes des appartements à un nombre symbolique de familles et c'est là que nous est venue l'idée de lancer un appel de fonds. Par cette action nous voulions servir d'exemple aux autorités afin qu'elles fassent leur travail."

La petite équipe s'est ensuite mise au travail pour atteindre un public le plus large possible à commencer par les amis et connaissances pour arriver à des personnes connues aux niveaux national et international. Très vite des célébrités du show business et du monde sportif se sont ralliées au projet dont la médiatisation a été favorisée notamment par le geste original de Tigran Hamasyan. Hayk Barseghyan décrit ce dernier comme *"un Gyumretsi modeste et accessible qui n'a pas de caprices de star"* et ajoute: *"Suite à une discussion amicale nous avons tout simplement décidé d'organiser un concert"*. Cet événement unique, qui a réuni un grand nombre de fans du pianiste venus de différentes régions de l'Arménie et de l'étranger, a permis de récolter des fonds et a été un élément déclencheur pour d'autres initiatives. Outre un concert gratuit à l'Avenue du Nord d'Erevan, avec la participation de chanteurs et chanteuses de variété, et un autre de l'Ensemble Horovel de chant et de danse à Vanadzor, suivis de collectes de dons, plusieurs groupes d'écoliers, d'étudiants et de jeunes ont spontanément organisé des collectes à Erevan, à Gyumri et ailleurs.

Certaines entreprises publiques et privées ainsi que des députés, hommes d'affaires, fonctionnaires, artistes et beaucoup de citoyens ordinaires ont rejoint le projet en créant ainsi un effet boule de neige. Par ailleurs, sur l'initiative de Karen Mkrtchyan, membre de l'équipe SOS Gyumri, des objets offerts par des célébrités du monde sportif ont été mis aux enchères. La vente continue toujours au moment de la rédaction de cet article.

Nouveau logement pour cet enfant et sa famille

Quelle est la recette d'une telle réussite?

"Il n'y a pas de secret" dit Hayk Barseghyan. *"Nous avons essayé d'assurer le maximum de transparence et l'idée était très simple: Nous nous sommes fixés un but précis et nous avons tout fait pour l'atteindre sans aucune démagogie. C'est pourquoi notre action a suscité beaucoup de sympathie."*

L'éducation arménienne bientôt reconnue internationalement

Le programme éducatif «Baccalauréat Araratian» (AB), conçu et élaboré par la Fondation éducative Ayb et établi en Arménie à titre de programme alternatif (depuis décembre 2015), avance à pas sûr vers une reconnaissance internationale. Dans ce cadre, des représentants de l'une des agences de certification et de reconnaissance les plus prestigieuses et célèbres au monde, l'Agence nationale britannique pour la reconnaissance et la comparaison de qualifications et de compétences internationales (UK NARIC), étaient à Erevan, du 5 au 8 avril.

Durant leur séjour, Abigail Jones, responsable du Groupe chargé des projets internationaux au sein de l'Agence, et James Freeman, analyste principal, ont visité le Centre d'examen d'AB pour s'assurer qu'il remplit toutes les conditions nécessaires (archives spéciales pour les feuilles d'examen, confidentialité). Ils se sont également rendus à l'école Ayb où ils ont assisté à des cours, étudié les règlements scolaires, les plans des cours, les laboratoires, l'environnement physique et la conformité de la qualité de l'apprentissage avec le niveau A de l'université de Cambridge (Cambridge A Levels), ainsi qu'analysé le niveau de préparation des professeurs et des étudiants aux cours. Les représentants de l'agence britannique ont également eu une rencontre de travail avec des responsables publics en matière d'éducation, pour discuter de l'amélioration du Cadre national de qualifications en Arménie.

Il s'agit de la seconde visite de représentants d'UK NARIC (la première ayant eu lieu en octobre 2015) dans le cadre du processus de reconnaissance internationale d'AB. La décision finale de l'Agence sera prise en août 2016. La visite dernière, ainsi que les résultats des examens AB étendus que les étudiants du lycée Ayb devront passer aux mois de mai et de juin 2016, y joueront un rôle déterminant.

En 2014, la Fondation éducative Ayb et le ministère arménien de l'Éducation et des Sciences, en coopération avec l'Université de Cambridge et l'Institut d'éducation de l'University College de Londres(UCL),

"SOS-Gyumri": Une très belle histoire de solidarité!

Il convient de mentionner que l'équipe SOS Gyumri a filmé et mis en ligne sur sa page Facebook (tapez SOS) les moments forts de la réalisation du projet. Les internautes peuvent ainsi partager la joie des familles sélectionnées lorsqu'on leur annonce la bonne nouvelle et plus tard, au moment de leur installation dans leurs nouveaux logements. Quel plaisir de voir la joie de ces familles et en particulier celle de leurs enfants! En effet, en réponse à la question de savoir ce que cette action lui a apporté, Hayk Barseghyan déclare*: *"La joie éprouvée par les familles au moment où nous leur annonçons qu'ils emménageront bientôt dans un nouveau logement vaut plus que des millions pour moi"* et ajoute *"c'est une grande joie de restituer à ces familles leur dignité"*.

Le problème des sans-abri de Gyumri est toutefois loin d'être réglé. *"Il existe plus de 3000 personnes à Gyumri qui vivent dans des conditions épouvantables et ce ne sont pas ces 24 logements qui résoudront le problème. Il est du devoir des autorités de trouver une solution"* conclut Hayk Barseghyan.

L'action SOS Gyumri réalisée grâce à la ténacité d'une poignée de jeunes et la solidarité populaire qui en a résulté ne doit pas rester sans suite. Espérons vivement que les autorités seront enfin à la hauteur de leurs responsabilités. ■

M.S.

(*) Dans le cadre de l'émission "Irakanum" de la chaîne de télévision Tsayq (19 avril 2016)

ont lancé le Programme national d'excellence en éducation. Dans ce cadre, durant les dix années à venir, le Baccalauréat Araratian, programme éducatif alternatif en langue arménienne qui correspond aux standards internationaux et jouit déjà de la reconnaissance de l'Université de Cambridge comme équivalent de ses «A Levels», sera introduit dans tous les lycées en Arménie et en Artsakh (Haut-Karabagh). Le programme permettra de former et d'accréditer une communauté d'enseignants qui enseigneront avec le programme AB, en accord avec les exigences du Programme national d'excellence en éducation. En bref, cela signifie que l'éducation obtenue par les jeunes arméniens dans les écoles d'Arménie sera reconnue par les établissements d'enseignement supérieur locaux et internationaux, sans aucune nécessité de passer des examens supplémentaires. ■

Le Courrier d'Erevan

POMPES FUNÈBRES GÉNÉRALES

46, avenue Cardinal-Mermillod - 1227 CAROUGE
79, route de Saint-Georges - 1213 PETIT-LANCY

Tél. 022 342 30 60 - www.pfg-geneve.ch

Այսպես պետք է խօսիլ աշխարհի հետ

Յակոբ Աւետիքեան

Անցեալ Ապրիլին Հայաստանը մի նոր մակարդակի բարձրացաւ, միջազգային ասպարէզում հայութիւնը մի մեծ ուսումնարան կատարեց: Ապրիլի 23-ին եւ 24-ին Երեւանում կայացած միջազգային զոյգ հաւաքները, առաջինը Տեղասպանութեանը եւ տեղահանութեանը նուիրուած համաժողովը, երկրորդը՝ մարդասիրութեան ու կարեկցանքի գնահատման «Աւորա» մրցանակաբաշխութիւնը, մեր երկիրը տեղափոխեցին միջազգային այն հարթակ, որտեղից այսօր առաջադէմ մարդկութիւնն է խօսում, տալիս արժանատիք ու պայքարում աշխարհում կատարուող վայրագութիւնների եւ անարդարութիւնների դէմ: Եւ, հետեւաբար, այդպիսով, Հայոց ցեղասպանութեան ճանաչման, հետեւանքների վերացման խնդիրները փաստօրէն զետեղուեցին գլոբալ պարունակի մէջ հասկանալի եւ ըմբռնելի բոլոր այն մարդկանց համար, որոնք հենց այս պահին կրում կամ պայքարում են ցեղասպանութիւնների, տեղահանութիւնների, զանգուածային բռնութիւնների կանխարգելման ու հետեւանքների վերացման ուղղութեամբ:

Սկարը՝ auroraprise.com

Մեկ անգամ չէ, որ գրել եմ մեր թերթում կամ ասել ռադիոյով ու հեռուստատեսութեամբ, որ նոյնիսկ մեր բարեկամ օտարերկրացիները մեղադրելու պէս յորդորում կամ յորդորելու պէս մեղադրում են մեզ, որ օրակարգի ընդամենը մէկ հարց ունեցող ժողովուրդ ենք: Անշուշտ ցեղասպանութիւնը, մանաւանդ մեր պարագայում, երբ դրան զուգահեռուել է բռնագաղթն ու հայրենագրկումը, որոնք դեռեւս մնում են անպատիժ ու անհատոյց, բնաւ էլ չի կարող համարուել օրակարգի մէկ հարց, այլ հարցերի մի ամբողջ շղթայ, սակայն ստիպուած ենք ընդունել, որ աշխարհի հետ խօսելու համար անհրաժեշտ է գործածել նրան հասկանալի լեզու: Բարեբախտաբար դա մեզ համար օտար լեզու չէ, քանի որ մեր ցաւը *գլոբալ* ցաւի մասն է կազմում: Զգիտեմ ով է ասել՝ ուրիշի ցաւ չի լինում: Իսկ ցեղասպանութիւնը, բռնագաղթն ու հայրենագրկումը միայն մեր ցաւը չեն, ինչպէս որ Սիրիան, Իրաքը, Դարֆուրը, Ռուանդան, Կամբոջիան, Յուլոբոսը դրանք կրող ժողովուրդներին չեն միայն, այլ նաեւ մերը:

Ոչ միայն բովանդակային, այլեւ կազմակերպական առումով էլ վերջին զոյգ ձեռնարկումները միջազգային չափանիշներին համապատասխան էին՝ եթէ չհաշուենք արտաքին քարոզչական թերութիւնները: Մեծ եղեռնի 100-րդ տարելիցի ոգեկոչման հանդիսութիւններն ու ձեռնարկները, որոնք սկիզբ դրեցին այս բոլորին, մեզ սովորեցրել են շատ բան, սկսած օտար լեզուների տիրապետող երիտասարդների կենցաղագէտ ու բանիմաց ուղեկցումից մինչեւ կազ-

ԼՂՀ ՊԲ զինուորներն անտիկ դարաշրջանի դամբարան են գտել

Մայիսի 5-ին Արցախի արեւելեան շրջանում ԼՂՀ պաշտպանութեան բանակի զինուորներն *ինժեներական* աշխատանքներ կատարելու ժամանակ յայտնաբերել են անտիկ շրջանի դամբարանադաշտ:

«Արցախպրես»-ի թղթակցի հետ զրոյցում ԼՂՀ *Էկոնոմիկայի* նախարարութեան զբօսաշրջութեան վարչութեան «Պատմական միջավայրի պահպանութեան պետական ծառայութիւն» ՊՈԱԿ-ի փոխտնօրէն Դիաննա Միրիջանեանը նշել է, որ *ինժեներական* աշխատանքներ կատարելու ժամանակ յայտնաբերուել են անտիկ դարաշրջանի 2 դանքարանադաշտ, որտեղ գտնուել են 2 ամբողջական գտածո՝ եռատերեւ սափոր ու գաւաթ, ափսէի 4 բեկոր:

«Գտածոներն այս պահին ԼՂՀ *Էկոնոմիկայի* նախարարութեան զբօսաշրջութեան վարչութիւնում են և մաքրման աշխատանքներ են տարում, որպէսզի ֆոնդաւորենք», - ասել է Դ. Միրջանեանը և յաւելել, որ տեղանքում առաջիկայում կը սկսուեն ուսումնասիրութեան աշխատանքներ:

ԼՂՀ *Էկոնոմիկայի* նախարարի տեղակալ Սերգէյ Շահվերդեանը նշել է, որ հայ զինուորները ոչ միայն պաշտպանում են մեր հող հայրենին, այլ նաեւ պահպանում են մեր մշակոյթը:

«Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ժամանակ, երբ որ Անգլիայի վարչապետին ներկայացուել է բիւլէն առանց մշակութային ծախսերի, վերջինս ասել է. եթէ մենք չենք պահպանելու մշակոյթը, ինչի համար է պատերազմը», - մեջբերել է Ս. Շահվերդեանը: ■

«Արցախպրես»

մակերաջական- տեխնիկական արդիական միջոցների կիրառումը: 100-րդ տարելիցը նաեւ սովորեցրել է մեզ, որ նման հաւաքներում ոչ այնքան պաշտօնական խօսքն է տպաւորիչ ու հաղորդական, որքան համեստ ու մարդկային մօտեցումը, որն այնքան ներգործուն եղաւ Յասմիկ Պապեանի, Դեյվիդ Իգնեշիւսի, Ջորջ Զոլնիի, Շառլ Ազնաւուրի, կազմակերպիչ եռեակի մատուցմամբ:

Այս ամենը օրինակելի եւ ուսանելի էին մեր երիտասարդութեան համար յատկապէս, որ տեսաւ եւ անշուշտ ընկալեց մարդասիրութեան դասերը, ստացաւ սկզբունքայնութեան եւ համամարդկային արժեքներից երբեք չշեղուելու յանձնառութիւնը, որոնք դրսևորուեցին թէ՛ հիւրընկալողների եւ թէ՛ հիւրընկալուողների կողմից:

Միով բանիւ, սա այն մակարդակն է, որից զիջում չի թուլատրում մեզ այլեւս. դժուար ու երկար ճանապարհ ունենք դեռ, որն անցնելու ենք խելամոռութեամբ, կազմակերպութեամբ, առաջադէմ մարդկութեան համար ընկալելի, համահունչ, նրա հետ համաբայլ: ■

(ԱԶԳ)

Le discours poignant et courageux de Garo Paylan devant le Parlement turc

Le discours de Garo Paylan, prononcé le 21 avril lors d'une session du parlement turc, restera sans doute un des événements marquants des commémorations du génocide des Arméniens de cette année.

Le 21 avril, le député arménien du HDP d'Istanbul, qui a commencé son discours par "Parev tsez" (salut en arménien) a demandé une enquête parlementaire sur les 7 membres arméniens de la Chambre des députés du parlement ottoman qui ont été tués en 1915. Il tenait à sa main les photos grand format des hommes politiques arméniens arrêtés, exilés ou tués lors du génocide et a conclu son intervention par "Asdvadz irents hokin lusavoré" ("Que Dieu bénisse leurs âmes" en arménien).

Voici le texte de son discours:

"Après le début de la deuxième période constitutionnelle en 1908, de nombreux Arméniens ont servi dans la Chambre des députés.

Bedros Hallaçyan (İstanbul), Krikor Zohrab (İstanbul), Ohannes Vartkes Serengülyan (Erzurum), Karekin Pastırmacıyan (Erzurum), İsteban İspartalıyan (İzmir), Nazaret Dağavaryan (Sivas), Hampartsum Boyacıyan (Kozan, Adana), Keğam Der Garabedian (Muş), Hagop Babikyan (Tekirdağ) et Vahan Papazian (Sivas) ont été élus à la Chambre de diverses villes en 1908 et en 1909, Artin Boşgezenyan a été élu d'Alep.

En 1912, Agop Boyacıyan (Tekirdağ), Artin Boşgezenyan (Halep), Bedros Hallaçyan, Karekin Pastırmacıyan (Erzurum), Keğam Der Garabedian, Krikor Zohrab, Ohannes Vartkes Serengülyan, Garabet Paşayan (Sivas), Vahan Bardizbanyan (İzmir), Onnik Tertsakyan [Arşak Vramyan] (Van) et Hampartsum Boyacıyan ont été élus à la Chambre.

En 1914, l'élection, qui était la dernière dans laquelle des Arméniens ont été élus, Isdepan Çıracıyan (Ergani, Diyarbakir), Osep [Hovsep] Medetyan (Erzurum), Ohannes Vartkes Serengülyan, Artin Boşgezenyan, Bedros Hallaçyan, Krikor Zohrab, Onnik İhsan Efendi (İzmir), Karabet Tomayan (Kayseri), Matteos Nalbantyan (Kozan, Adana), Agop Hırlakyan (Maraş), Keğam Der Garabedian, Onnik Tertsakyan [Arşak Vramyan] et Dikran Barsamyan (Sivas) ont été élus à la Chambre pour la dernière fois.

Krikor Zohrab a été arrêté à Istanbul le 21 mai 1915 et mis dans un train avec le député d'Erzurum Ohannes Vartkes Serengülyan pour être jugés devant la cour martiale à Diyarbakir. D'abord, ils ont été envoyés à Konya, puis à Adana et enfin à Alep. En fin de compte ils ont été exilés à Urfa, Zohrab et Serengülyan ont été tués dans la province Karaköprü d'Urfa par des partisans.

Nazaret Dağavaryan a été arrêté à Istanbul le 24 avril

1915 et envoyé à la prison d'Ayaş. Puis, sur la route de Diyarbakir, où il devait être jugé devant la cour martiale, il a été tué près de Siverek.

Garabed Paşayan a été arrêté à Beyoğlu le 24 avril 1915 et envoyé à la prison d'Ayaş. Il a été tué dans une vallée près du quartier Elmadağ d'Ankara.

Isdepan Çıracıyan a été arrêté à Diyarbakir le 21 Avril 1915. Il est connu qu'il a été tué près du village de Çalıkhan à Diyarbakir le 9 Juin 1915.

Il est connu que Onnik Tertsakyan [Arşak Vramyan] a été arrêté le 27 Avril 1915 et tué à Arapu Tsor près de Bitlis.

Hampartsum Boyacıyan a été enlevé à son domicile à Beyoğlu le 24 avril 1915 et arrêté. D'abord, il a été envoyé à Sincanköy à Ankara, puis à la prison d'Ayaş. Transféré à Kayseri, Boyacıyan y fut exécuté le 6 ou 7 Août.

Après la période multiculturelle entre 1908 et 1912 où tous les peuples ont vécu ensemble et étaient représentés, la junte a porté atteinte à l'idéal de la politique démocratique, qui était aussi partagé par les politiciens arméniens.

Dans la période qui a commencé avec l'arrestation et l'assassinat de politiciens arméniens et les leaders d'opinion, les Arméniens, les Syriaques, les Grecs et les Juifs ont été transformés en «minorités» par les meurtres de masse, les exils et les pogromes.

Repérer les tombes de ces 7 politiciens arméniens qui ont servi dans la chambre et restaurer leur honneur en organisant des enterrements appropriés est une question d'honneur pour cette assemblée.

Ainsi, nous demandons une enquête parlementaire pour enquêter sur le meurtre de Krikor Zohrab, Ohannes Vartkes Serengülyan, Nazaret Dağavaryan, Garabed Paşayan, Isdepan Çıracıyan, Onnik Tertsakyan [Arşak Vramyan] et Hampartsum Boyacıyan, repérer leurs tombes et restaurer l'honneur de ceux qui ont servi dans la Chambre en organisant des enterrements appropriés pour eux." ■

Source: Agos

Աննկուն «բապատայը»ն՝ - Սարգիս Թեթե

Բագրատ Եսրուգեան

Լուսանկար՝ Պերճ Արապեան

Շնորհք Պատրիարքի վերջին կամ թերեւս ալ վերջնաթեր ուխտագնացութիւնն էր դէպի գաւառի եկեղեցիներ: Պատրիարքը սովորութիւն դարձուցած էր ամէն տարի հովուապետական այցելութիւններ տալ գաւառի եկեղեցիներուն: Այս վերջինին մայրս ալ մասնակցած էր: Կեսարիա, Աղեքսանտրիթ, Քըրըք-խան եւ Վաքըֆը գիւղի եկեղեցիները այցելել ետք շատ վառ տպաւորութիւններով վերադարձած էր: Առաջին անգամ մօրս պատմածներով լսեցի Սարգիս Թեթեի մասին:

«Կեսարիոյ մուտքին դիմաւորեց մեզ եւ մինչեւ որ քաղաքէն հեռանալէ միշտ մեր հետ եղաւ»: Իբրեւ հեղինակութիւն ունեցող անձ, ազդած էր մօրս վրայ: «Դեւին անունը դաջած էր -Սարգիս-, հարցուցի պատճառը, - մարդ ես, կը պատահի որ վախենաւ եւ ինքնութիւնը ուրանաս, այդ չընելու համար է որ անունս մորթիս դաջած եմ»: Այս լսելով մայրս գնահատած էր թալասցի «Բապատայը» Սարգիսը:

Տարիներ անց, երբ հանդիպեցանք իրարու, փոխանցեցի մօրս պատմածները: Ուրախ էր «բապատայը» ածականով: Իւրացուցած էր ուրիշներու համար ստորագնահատական թուացող այդ պիտակը: «Պետք չէ շփոթիլ, այս բառին իմաստը խորունկ է: - Նախ կրթութիւն կը նշանակէ, բարեկիրթ պիտի ըլլայ քապատայը: Պիտի գիտնայ թէ՛ իր տեղը եւ թէ՛ դիմացինին արժանիքը: Այդ արժանիքին համապատասխան պիտի վերաբերի շուրջիներուն: Այդ ածականը կրողը ստիպուած է օրինակելի ըլլալ: Յանգստէ ու յանգագործութենէ հեռու պիտի մնայ:

Հեռու պիտի մնայ կռիւ եւ կռուականութենէ: Բայց եթէ պետք է՝ առանց աչքը թարթելու պիտի մտնէ կռիւի: Այս սկզբունքներով է, որ կը բնակիմ 300 տարիէ ի վեր ընտանիքիս պատկանող տան մէջ: Մինչեւ 100 տարի առաջ Թալասի բնակչութեան մեծամասնութիւնը հայեր էին: Բոլորն ալ գաղթեցին: Նախ Պոլիս, ապա՝ Ամերիկա կամ Եւրոպա գացին: Այն, ինչ որ մնացած էր իրենց նախնիներէն, թալանուեցաւ տեղացիներու կողմէ: Իմ ունեցուածքիս վրայ ալ աչք ունէին: Ես տեր կանգնեցայ: Հօրենական ժառանգը պաշտպանելու համար մարդ սպաննեցի եւ այդ ալ հատուցեցի: 12 տարի բանտարկուեցայ: Այսօր ես հպարտութեամբ կ'ապրիմ Թալասի մէջ, բայց իմ թշնամիները թողեցին հեռացան»:

CONCERTUS SAISONNUS présente

LA BOHÈME

Opéra de Giacomo Puccini

Mimi	Karine Mkertchyan
Rodolfo	Louis Zaitoun
Marcello	Sacha Michon
Schaunard	Marc Mazuir
Colline	Jérémie Brocard
Musetta	Larissa Rosanoff
Benoît	Thibault Gérentet
Alcindoro	Khachik Matevosyan

Orchestre La Sinfonietta de Genève, Chorale l'Echo d'Onex, Chorale des Eaux-Vives, Chorale des Califrenzies, Choeur d'enfants de l'EIG

Benoît Willmann, direction

Franz Josefovski, chef des chœurs
Madeline Alexander, cheffe du chœur d'enfants
Xavier Dami, chef de chant
Mathilde Reichler, mise en espace
Pascal Chenu, narrateur

Opéra-Concert

Victoria Hall

Vendredi 3 juin 2016 à 20h

Dimanche 5 juin 2016 à 17h

Renseignements: 0800 418 418
www.concertus.ch

Այս պատմելն ետք կը տարուի խորհուրդներու: Յետոյ վրայ կը բերէ՝ «Ես ալ չկրցայ ամուսնանալ, չկրցայ ընտանիք մը կազմել: Ամէն ինչ իր հետեւանքը ունի: Ծննդավայրէն, հօրենական ժառանգէն զրկուողները ունեցան այդ բոլորը: Կեանքը բոլորիս համար ուղիներ ճշդած է, ես ալ իմ ուղիով կը յառաջանամ»:

Սարգիս Թեթեն իր հայ ինքնութիւնով մինչեւ օրս կենդանի վկայութիւնն է Կեսարիոյ հայութեան: Ակամայ կը տարուիմ մտածումներու: Անուններ կը տողանցեն մտքիս մէջ, «Հապէշ Սեպուհ», «Ատրկիւզէլ» Պոլսոյ աւուանի քապատայըները եղած են: Բազմաթիւ առասպելներ հիւսուած են իրենց անուններուն շուրջ: - Մեր տունը յաճախ կը յիշուէր Սեպուհին 6-7 Սեպտեմբերի դէպքերուն իր դասընկերոջ Վարուժանի խանութը պահպանելու դրուագը: «Դէպքերը լսելով փութաց Վարուժանի Թարլապաշիի խանութը: Աթոռ մը դրաւ դրան առջեւ եւ խուժանը չհամարձակեցաւ այդ կողմ նայելու անգամ», - կը պատմէր հայրս:

Քաղքենիի բարբերը բազում արժանիքներու կարգին մաշեցուցին քապատայըի մշակոյթն ալ: Այդ ճղճիմութեան մէջ Սարգիս Թեթեն կատարեալ «Տոն Քիխոտ» մը ըլլալով կը ներկայանայ մերօրեայ հասարակութեան: Հինք ճանչնալով վ, որ կրնաս գնահատել աւտո արժանիքները: Իսկ ժխտական բոլոր կանխակարծիքները միայն տգիտութեանը ապացոյցն են: Իսկ Սարգիս այս բոլորէն հեռու, կը մնայ Թալասի եւ բովանդակ Կեսարիոյ հայութեան պայծառ ներկայացուցիչը: ■

(ԱԿՕՍ)

Des responsables humanitaires se sont réunis en Arménie pour assister à la cérémonie de remise du prix Aurora*

Du 22 au 24 avril, des invités exceptionnels de la communauté humanitaire internationale se sont réunis à Erevan pour un week-end de discussions portant sur les questions humanitaires les plus urgentes.

Le 23 avril, se sont déroulés dans la grande salle de réception du *Matenadaran* (Musée des manuscrits) d'Erevan les Dialogues Aurora en présence de centaines de spécialistes du génocide et des droits de l'homme venus de nombreux pays, des scientifiques, sponsors, représentants des médias et des représentants du monde de la culture. Ces dialogues ont eu pour sujets la crise mondiale des réfugiés, le rôle des femmes dans la communauté humanitaire et le rôle des médias dans leur travail de sensibilisation sur les crises humanitaires dans le monde entier.

Le 24 avril, les participants se sont réunis pour une cérémonie de dépôt de gerbes au Mémorial de Tsitsernakaberd dédié aux victimes du génocide de 1915.

Rouben Vardanyan, Marguerite Barankitse, Père Bernard Kinvi et George Clooney (photo www.auroraprizet.com)

Le même soir, lors d'une cérémonie tenue à Erevan, le coprésident du Comité de Sélection du Prix Aurora, George Clooney, a remis le premier Prix Aurora for Awakening Humanity à Marguerite Barankitse, de la Maison Shalom et de l'hôpital REMA au Burundi, pour l'impact exceptionnel qu'elle a eu en sauvant des vies et en intervenant au secours des personnes les moins favorisées.

Marguerite Barankitse recevra une subvention de 100,000 dollars US et prolongera le cycle de don en attribuant le prix d'un million de dollars US aux

organisations ayant inspiré son engagement. Elle compte attribuer le prix à trois organisations afin de venir en aide et soutenir les enfants réfugiés et les orphelins, et de combattre la pauvreté infantile. Ces organisations sont respectivement: la Fondation du Grand-Duc et de la Grande-Duchesse du Luxembourg, la Fondation Jean-François Peterbroeck (JFP Foundation) et la Fondation Bridderlech Deelen Luxembourg.

Les invités ont également honoré les contributions exceptionnelles des trois autres finalistes du Prix Aurora: le docteur Tom Catena, de l'hôpital Mother of Mercy dans les Monts Nouba au Soudan; Syeda Ghulam Fatima, secrétaire générale de Bonded Labour Liberation Front au Pakistan et le Père Bernard Kinvi, prêtre catholique à Bossemptélé, en République Centrafricaine. À l'occasion de cette cérémonie inaugurale du Prix Aurora, ces figures exceptionnelles du monde humanitaire recevront une récompense de 25 000 dollars US chacun de la part des fondateurs afin d'encourager les organisations qui les ont inspirées dans leur travail.

Des figures humanitaires de premier plan et des membres du Comité de Sélection du Prix Aurora à l'instar de Gareth Evans, Hina Jilani, Leymah Gbowee, Shirin Ebadi and Vartan Gregorian, ont participé à la cérémonie.

Par ailleurs, l'*International Center for Journalists (ICFJ)*, en partenariat avec 100 LIVES, a remis le premier *Integrity in Journalism Award* à Rukmini Callimachi du *New York Times* pour son exceptionnelle contribution à révéler des crimes contre l'humanité. Ce prix célèbre le courage, l'engagement et l'impact d'un journaliste ayant couvert aux premières loges des crises humanitaires parmi les plus urgentes au monde.

Rappelons que 100 LIVES est une nouvelle initiative internationale ancrée dans les événements du génocide des Arméniens. Ceux qui ont pu en échapper, ont été sauvés grâce à l'action courageuse et héroïque de certaines personnes et institutions. Un siècle plus tard, 100 LIVES témoigne la reconnaissance des descendants de survivants, partage les récits remarquables des survivants et de leurs sauveurs et célèbre la force de l'humanisme. >>>

(*) D'après Aurora Mardiganian, une survivante du génocide de 1915. Elle est également connue pour être l'auteur de *Ravished Armenia* en 1918 qui fut par la suite adapté au cinéma.

PREMAT S.A.

IMPORT & EXPORT

9, RUE DES ALPES

CH - 1201 GENEVE

TEL. 022 731 69 35

aratours

Osez la différence!

Rte des Arsenaux 9, CP 85, 1701 Fribourg
Suisse, tél.: +41 26 322 7277

Koryuni 7, 0025 Erevan
Arménie, tél.: +374 10 52 06 07

www.aratours.travel
info@aratours.travel

NOS DESTINATIONS
Arménie, Biélorussie,
Géorgie, Iran, Ouzbékistan,
Kazakhstan, Kirghizistan,
Moldavie, Russie, Tadjikis-
tan, Turkménistan.

Աներեւակայելի պատմութիւն Հայ հետախոյզը՝ թրքական խորհրդարանի անդամ

Այս պատմութիւնը կարող է աներեւակայելի ու անհաւանական թուիլ, ակնհայտ մինչ այժմ այդ մասին շատ քիչեր գիտեն: Թէեւ դա տեղի է ունեցել նախորդ դարի կեսերին, յօդուածի հրապարակումից յետոյ, հաւանական է, որ հերթուի մի քանի երկիրների յատուկ ծառայութիւնների կողմից: Ընդ որում, բացառուած չէ, որ հրաւատու մարմինները ցոյց տան, թէ ոչինչ չեն էլ նկատել:

Ինչեւէ, փաստը մնում է փաստ, իսկ փաստն այն է, որ իր ժամանակ յայտնի թուրք քաղաքական գործիչ, - Թուրքիայի խորհրդարանի անդամ Մահմուդ Շովքեթին (ստիպուած ենք փոխելու իրական անունը) փոխարինել են Սովետական բանակի Գլխավոր Յետախուզական Ծառայութեան գործակալ Սմբատ Խոջայեանով, ով երկար տարիներ յաջողութեամբ հանդէս է եկել թուրք խորհրդարանականի կերպարում: Ակնյայտ է, որ ե՛ւ Թուրքիան, ե՛ւ Ռուսաստանը դեռ երկար ժամանակ չեն յիշեցնի միջազգային հետախուզութեան պատմութեան մէջ նախատիպը չունեցող այդ գործարկումի մասին, որը մանրակրկիտ մշակուած է փայլուն իրականացուած յանդուգն օպերացիա (գործողութիւն) էր: Թուրքիան ամօթից է լռում, իսկ Մոսկուան՝ գաղտնիութեան նկատառումներից ելնելով: Գլխավոր Յետախուզական Ծառայութեան աշխատակից, ծնունդով Իջեւանի շրջանի Աջաջուր գիւղից Սմբատ Խոջայեանը հիմնալի տիրապետում էր թրքերէնին եւ բազմիցս ուղարկուել էր Անգարա՝ զանազան պատասխանատու առաջադրանքներ կատարելու համար:

Օրերից մի օր նրան կրկին կանչում են դեկավարութեան ժող:

- Սմբատ Յամբարձումովիչ, մենք շատ բարձր ենք գնահատում ձեր աշխատանքը,- խօսակցութիւնը սկսում է բանակային հետախուզութեան յայտնի գեներալներից (գորավար) մէկը,- սակայն այն, ինչ ցանկանում ենք ձեզ յանձնարարել, դուրս է սովորական պատկերացումներից: Դուք կրկին ուղեւորւում եք թրքական մայրաքաղաք, այս անգամ՝ անորոշ ժամանակով: Բանն այն է, որ Թուրքիայում իշխող կուսակցութեան ականաւոր անդամներից մէկը, Մեջլիսի պատգամաւոր Շովքեթը նման է ձեզ, ինչպէս ջրի երկու կաթիլը: Ոչ միայն արտաքինով, այլ նաեւ ծայրիկ հնչերանգով: Դուք ստուերի պէս կը հետեւէք նրան՝ մանրակրկիտ ուսումնասիրելով նրա սովորութիւնները, աշխատանքային, ընկերական շրջապատը, բարեկամներն ու թշնամիներին: Մի խօսքով՝ ամէն ինչ... Շովքեթն առողջութեան հետ կապուած լուրջ խնդիրներ ունի, երկար չի ապրի: Շուտով կը մահանայ, բայց... այդ մասին ոչ ոք չի իմանայ: Դուք, Սմբատ - Յամբարձումովիչ, նրան կը փոխարինէք խորհրդարանում, նրա ընկերների ու ընտանիքի համար Շովքեթ կը դառնաք: Թուրքիայում կը լինէք մէկ շաբաթից, մաղթում եմ յաջողութիւն:

Des responsables humanitaires se sont réunis en Arménie pour assister à la cérémonie de remise du prix Aurora

►►► 100 LIVES est une initiative émanant de la Fondation IDeA (Initiatives for Development of Armenia), une fondation caritative créée par Ruben Vardanyan et **Veronika Zonabend** qui promeut le développement socioéconomique de l'Arménie via des investissements sur le long terme ainsi que des projets à but non lucratif.

Le Prix Aurora sera décerné chaque année le 24 avril à Erevan, en Arménie. ■

Pour plus d'informations: www.aurorapriz.com/fr.

... Անցաւ երեք տարի: Այդքան ժամանակ Խոջայեանը հետեւում էր Շովքեթին, սերտում նրա վարքագիծը, ժեստերը, դէմքի արտայայտութիւնը, ուտում էր նոյն սնունդը, ծխում նոյն ծխախոտը, խմում նոյն սուրճը: Կեղծ մօրուքի ու պէխերի միջոցով կերպարանափոխուելով՝ նա բազմիցս մտնում է թուրք խորհրդարանականի տուն՝ որպէս սանտիֆիկ, ապակի գցող, փականագործ եւ այլն: Հայ հետախոյզը ծայրագրում էր թուրք պատգամաւորի ելոյթներն ու գիշերները փորձում արտաբերել դրանք: Երբեմն Խոջայեանին թւում էր, թէ հայելու մէջ իր կրկնօրինակին՝ քաղաքական գործիչ Մահմուդ Շովքեթին է տեսնում: Եւ միայն այն ժամանակ, երբ զգաց ու համոզուեց, որ լիովին պատրաստ է մտնել «պաշտօնակցի» դերի մէջ, Կենտրոն ուղարկեց գրութիւն՝ «Ես պատրաստ եմ»: Ոչ ոք, այդ թւում կոլեգա (պաշտօնակից) խորհրդարանականները ոչինչ չէին կռահում: Շովքեթ-Խոջայեանը յաջողութեամբ հանդէս էր գալիս Մեջլիսում, հանդիպումներ ունենում, կարելու օբյեկտներ գնում եւ Մոսկուա ուղարկում բացառիկ արժեքաւոր տեղեկատուութիւն: Յատուկ ծայառութիւնում բոլոր հիացած էին: Որոշ վկայութիւններով՝ Շովքեթ-Խոջայեանը մասնացել է անգամ խորհրդարանական ընտրութիւններին ու յաղթանակ տարել: Ընտրողները բարձր են գնահատել նրա հիմնալի ելոյթներն ու բարձր ակտիւութիւնը (աշխուժութիւն): Ի հարկէ, ամէն ինչ հարթ չէր կարող ընթանալ: Լրտեսն անմիջապէս բացայայտուեց ... կնոջ կողմից: Եւ դա հասկանալի էր. ում-ում, բայց կնոջը չես խաբի: Ընդ որում, դա յատուկ օպերացիայի սցենարով (բեմագրութեամբ) արդէն կանխատեսուել էր: Գլխավոր Յետախուզական Ծառայութիւնում գիտէին, որ Մահմուդ Շովքեթի կինը թրքացած հայուհի է, ում հայրը հրաշքով փրկուել էր 1915 թուականին: Սրա վրայ էլ հիմնուած էր յատուկ ծառայութիւնների հաշուարկը:

Կինը չբացայայտեց իր «հին-նոր» ամուսնուն, իսկ որոշ ժամանակ անց ինքն էլ հաւաքագրուեց սովետական յատուկ ծառայութիւնների կողմից: Շատ տարիներ անց միայն, թրքական հակահետախուզութեան յաջողուեց դուրս գալ Խոջայեանի հետքի վրայ: Նա գտնուում էր հետախուզութեան մէջ, սական Խոջայեանին շատ օգնեց այն, որ թրքական իշխանութիւնները, խուսափելով ամօթալի հրապարակայնութիւնից, չէին կարող լուսանկարը հրապարակելով հետախուզում սկսել նրա նկատմամբ: Ծառայութիւնը իր լրտեսին Եւրոպա տեղափոխելու երկու անյաջող ►►►

Prix européen pour l'église arménienne apostolique de Diyarbakir, confisquée par le gouvernement turc

L'église arménienne apostolique Saint Cyriaque (Surp Giragos) de Diyarbakir a reçu un prix de la part de l'Union européenne pour sa récente restauration, mais la cérémonie de remise du prix et de pose de la plaque commémorative du prix ne pourra avoir lieu dans le lieu de culte, qui, depuis mars dernier, a été confisqué par les autorités militaires turques pour des motifs de sécurité, tout comme les autres églises présentes dans le centre ville.

Photo Wikipedia

Des sources turques, consultées par l'Agence Fides, indiquent que le prix de l'Union européenne pour le patrimoine culturel a été décerné à l'église arménienne apostolique Saint Cyriaque pour l'excellente réussite des travaux de restauration qui l'avaient ramenée à son antique splendeur. Les travaux, soutenus par les communautés arméniennes apostoliques de toute la Turquie, avaient également représenté un moment significatif de réconciliation entre les différentes composantes de la population et de collaboration avec les autorités locales.

L'église arménienne apostolique de Diyarbakir est la plus grande du Proche-Orient. Son clocher majestueux peut être vu de tous les coins de la ville et vient remplacer l'original, détruit au canon en 1914.

A la fin du mois de mars, le gouvernement turc a placé sous séquestre une vaste zone de la ville située sur les rives du Tigre, dans le cadre des opérations militaires menées dans le sud de la Turquie contre les positions du Parti des travailleurs du Kurdistan (PKK).

Au sein de la zone urbaine séquestrée se trouvent

ԱՆԵՐԵԱԿԱՅԵԼԻ պատմություն Հայ հետախույզը՝ թրքական խորհրդարանի անդամ

»»» փորձ կատարեց: Բայց դրանից խնդիրը միայն բարդանում էր: Սմբատ Խոջոյեանին մնում էր միայն «կանաչ ճանապարհ» բացել: Նա անցավ սահմանափակ Արաբսը: Թուրք զինուորականները նկատեցին նրան ու կրակ բացեցին: Հայ հետախույզը 15 ժամ ջորի տակ է մնում՝ ողջ ընթացքում շնչելով եղեգևի ցողունի միջոցով, եւ միայն ուշ գիշերին է կարողանում անցնել սովետական հող:

...1984 թուականի աշնանային օրերից մեկին Երեւանեան Սիլաչի թաղամասի փողոցներում թաղման արարողություն էր: Առջեւից զինուորներն էին գնում՝ պահելով հանգուցեալի ռազմական տասնեակ պարգեւները, իսկ զինուորական նուազախումբը հանդիսաւոր նուազում էր: Ընկերներն ու հարեւանները ոչ մի կերպ չէին կարողանում բացատրել, թէ որտեղից յայտնուեցին ու թաղման արարողութիւնից յետոյ անհետացան թաղման թափօրի յետեւից լուռ քայլող մի քանի ռուս զենեաւներ:

3.4.) Տեղեկատվությունը տարածուել է համացանցում, իրական աղբիւրները յայտնի չեն, սակայն ինքնին պատմութիւնն այնքան գրաւիչ է, որ հնարաւոր չէ դրանից անմասն պահել նաեւ ընթերցողին: ■

(Ankakh.com)

DEMENAGEMENT!

Nous vous prions de nous communiquer votre nouvelle adresse pour que nous fassions la rectification nécessaire et que vous continuiez de recevoir Artzakank. En cas de retour, votre ancienne adresse est supprimée de notre fichier.

La rédaction

toutes les églises présentes à Diyarbakir. Outre celle de Saint Cyriaque, sont également présentes l'église chaldéenne Saint Serge, l'église arménienne catholique, l'église syriaque dédiée à la Très Sainte Vierge Marie, un lieu de culte protestant et plus de 6.000 habitations situées en grande partie dans le centre historique de la ville. Déjà au moment de l'expropriation aucune église chrétienne de Diyarbakir n'était ouverte au culte. Au cours de ces dernières semaines, alors qu'à Diyarbakir a été prolongé le couvre-feu proclamé par les autorités turques, se multiplient également les recours présentés par les représentants légaux des fondations liées aux communautés chrétiennes contre l'ordre d'expropriation urgent pris par le gouvernement. ■

(Agence Fides)

Nettoyages

Tél. +41(0)22 785 01 85

15, ch. Pré-de-la-Fontaine
1217 MEYRIN
Fax +41(0)22 980 02 37
E-mail big-net@big-net.ch

www.big-net.ch

Assainissement de conduites

Nettoyage mécanique et protection interne des conduites contre la corrosion ultérieure

Rouben OHANESSIAN Directeur
www.interprotection.ch

Tél. 0041 22 735 42 72
g.vatchev@interprotection.ch

COMMUNICATIONS

NAISSANCE

Talin et Allen Arzuman Kalender ont la joie d'annoncer la naissance de leur fille **Naira** le 20 janvier à Schaffhouse.

Toutes nos félicitations aux heureux parents.

MARIAGE

Emilie Battistolo et Arek Torosyan ont célébré leur mariage le 7 mai 2016 à Genève.

Toutes nos félicitations aux jeunes mariés.

DONS

Pour le repos de l'âme de M. Masis Alyanak

A la paroisse Saint Hagop
Famille Alyanak

Fr. 300.-

Concert de bienfaisance "Pour toi Artsakh"

Suite à l'offensive militaire menée par l'Azerbaïdjan sur la ligne de front avec l'Artsakh au début du mois d'avril, l'Association des jeunes de l'église arménienne de Suisse a eu l'excellente idée d'organiser un concert de bienfaisance pour venir en aide aux populations des villages frontaliers et aux familles des soldats blessés sur les fronts.

Ce concert, qui a eu lieu le dimanche 17 avril au Centre arménien de Genève, était mis sous le haut patronage de SE M. Charles Aznavour, ambassadeur de la République d'Arménie en Suisse.

Photo Grant Akobyan

Les artistes **Tigran Muradyan** (violoncelle), **François-Xavier Poizat** (pianiste), **Karine Mkrtchyan** (soprano) et **Khachik Matevosyan** (baryton) ont présenté un programme varié avec des oeuvres de Komitas, F. Schubert, S. Rachmaninov, D. Schostakovitch et A. Harutyunyan qui a été très apprécié par le public.

Grâce à cette initiative, la somme de CHF 2'500 a été récoltée et transférée sur le compte du Ministère des Finances de la République d'Artsakh ouvert à cette occasion.

Les organisateurs remercient vivement les artistes, l'Union Arménienne de Suisse (UAS), les sponsors privés et toutes les personnes qui ont contribué à cette action.

RENDEZ-VOUS

Tous les mercredis: (du calendrier scolaire genevois): de 10h00 à 16h15, cours de l'Ecole Topalian dans les locaux de la Fondation Topalian (à côté de l'Eglise, 64, route de Troinex) pour tous les enfants de 4 à 12 ans, débutants ou avancés. Le repas de midi et le goûter sont servis sur place. Bus de ramassage scolaire à disposition.
Renseignements auprès de Nevrik Azadian au 079 827 54 43.

Tous les mercredis: (du calendrier scolaire genevois), de 14h30 à 16h30, à l'Ecole Topalian, cours de langue arménienne, pour adultes et adolescents (à partir de 12 ans). Préparation du programme de l'option arménien du baccalauréat français. Un minimum de connaissance en arménien (écriture et lecture) requise.
Renseignements: ecole.topalian@centre-armenien-geneve.ch

Tous les mercredis: (du calendrier scolaire genevois): Cours de l'Ecole de danse SANAHIN de l'UAS au Centre Arménien de Genève: de 16h15 à 21h15 selon les niveaux. Informations: christinesedef@gmail.com

Tous les vendredis: de 15h00 à 19h00, la bibliothèque et le kiosque du Centre Arménien sont ouverts au public.

Tous les vendredis: de 19h00 à 21h00: Le club d'échecs **Tigran Petrossian** accueille les joueurs, jeunes et adultes, pour une soirée d'entraînement, au 5 rue Louis-Favre. Nous offrons aussi des possibilités de cours pour débutants ou avancés. Contact: Raffi Garibian 079 200 4567, Garabed Yelegen 079 538 51 26.

Messes arméniennes en Suisse alémanique et à Neuchâtel

Date	Heure	Lieu	Adresse
05.06.2016	11 45	Kath. Kirche Bernrain	8280 Kreuzlingen TG
12.06.2016	14 30	Kath. Kirche Nussbaumen	5415 Baden AG
19.06.2016	15 00	Eglise St. Pierre de Cornaux	2087 Cornaux NE
26.06.2016	14 30	St. Maria Kath. Kirche	8200 Schaffhouse SH
03.07.2016	14 30	Kath. Kirche Nussbaumen	5415 Baden AG
10.07.2016	14 30	Röm. Kath. Kirche	8600 Dübendorf ZH
07.08.2016	14 30	Röm. Kath. Kirche	8600 Dübendorf ZH

www.armenische-kirche.ch
Pfr.ShnorkTchekidjian Tel: 079/704 74 87

IMPORTANT!

Dernier délai pour recevoir des articles et communications à publier dans notre prochain numéro: **15 juin 2016.**

En cas de retard, veuillez prendre contact avec la rédaction **AVANT** cette date.

ԺԸՆԵԻ ԵՒ ԼԵՄԱՆ ՇՐՋԱՆԻ
ՍՈՒՐԲ ՅԱԿՈԲ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ
ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ

PAROISSE DE GENEVE
REGION LEMANIQUE
SAINT-HAGOP
EGLISE APOSTOLIQUE
ARMENIENNE

**ՏՕԼԱՑՈՅՑ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ
Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ՄԱՅԻՍ - ՅՈՒՆԻՍ 2016**

ՀԻԼԳՇԱԲԹԻ 5 ՄԱՅԻՍ - Համբարձումն Տիարն Մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի:
ԿԻՐԱԿԻ 8 ՄԱՅԻՍ - Երկրորդ Ծաղկազարդ
- Մայրերու օր:
ԿԻՐԱԿԻ 15 ՄԱՅԻՍ - Հոգեգալուստ (Պենտեկոստե):
ՀԱՐԱԹ 28 ՄԱՅԻՍ - Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ (Ելն ի
Կիրապէն: Տօն Հայաստանի Ա.
Հանրապետութեան 1918:
ԿԻՐԱԿԻ 29 ՄԱՅԻՍ - Տօն Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ
Սուրբ Էջմիածնի:
ՀԱՐԱԹ 4 ՅՈՒՆԻՍ - Մեծն Ներսէս Հայրապետին:
ՀԱՐԱԹ 11 ՅՈՒՆԻՍ - Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ
(Գիւտ Նշխարացն):
ՀԻԼԳՇԱԲԹԻ 16 ՅՈՒՆԻՍ - Սուրբ Սահակ եւ Մեսրոպ:

ԼՈՒՐԵՐ ԺԸՆԵԻ Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

**ԲԱՐԵԿԵԼԴԱՆ – ՄԻՋԻՆԶ – ԾԱՂԱԶԱՐԴ –
ԱԽԳ ՀԱՐԱԹ – Ս.ԶԱՏԻԿ**

Հայաստանեանց Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ մեծա-
գոյն տօնը՝ Ս. Զատիկը եւ նախորդող եօթը շաբաթ-
ներու քառասորեայ պահեցողութեան յատուկ կրօնա-
կան արարողութիւնները կատարուեցան, անցնող 7
Փետրուարին՝ Բարեկենդանէն մինչեւ Ս. Զատիկ 23
Մարտ: Ուրախութեամբ կ'ուզենք հաստատել թէ այս
շրջանին եւ ընդհանրապէս, ժընեւի Ս. Զակոբ Եկեղեցին
կը յորդի հաւատացեալներու ներկայութեամբ: Աւագ
Հինգշաբթի առաւօտեան Ս. Պատարագի արարողութե-
նէն ետք յետ միջօրէին տեղի ունեցաւ Ռոնլուայի
կարգը եւ Խաւարումը: Աւագ Ուրբաթ՝ Թաղման
կարգը, Շաբաթ՝ Ս. Յարութեան ճրագալոյցը: Կիրակի
առաւօտուն Ս. Զատիկուն Պատարագը:

Որպէս նորութիւն այս տարուան Մեծ պահքի կի-
րակնօրեայ պատարագէն ետք, հաւատացեալները
Եկեղեցւոյ ներքնասրահին մէջ մասնակից եղան թմիս
Առաջնորդական Տեղապահ՝ Հայր Գուսան վրդ Ալճան-
եանի Ս. Գրքի սերտողութեան յատուկ ծրագրին:

Ս. ԽՈՐԱՆԻ ՆՈՐ ՎԱՐԱԳՈՅՑ

Ժընեւի Ս. Զակոբ Եկեղեցւոյ խորանը օծուեցաւ
Նոր վարագոյրով, բարերարութեամբ՝ Պոլսահայ Տէր եւ
Տիկին Գրիգոր եւ Անի Քուրդեաններու:

**ԱՐՅԱԽԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ
ՀՈԳԵՅԱՆԳՍՏԵԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ**

Արցախեան չորսորեայ պատերազմի նահատակ-
ներու յիշատակին՝ Կիրակի 10 Ապրիլ 2016-ին յաւարտ
Ս. Պատարագի, հոգեհանգստեան արարողութիւն
տեղի ունեցաւ, օրուան Եկեղեցւոյ պնակի մուտքի
գումարը՝ 1150 շ.ֆրանք յատկացուեցաւ Արցախի
օգնութեան ֆոնտին, ինչպէս նաեւ Եկեղեցւոյ
Ծխական խորհուրդը տասը հազար շ.ֆրանք յատ-
կացում կատարեց Նոյն Նպատակին:

ՈՂՃԵՐԹԻ ՃԱՀԵՐՈՅՑ

Եկեղեցւոյ վերջին տասներկու տարիներուն Ս.
Խորանի սպասարկող՝ Բարեշնորհ Արմէն Սարկաւագ
Մարգարեանի դէպի Ս. Էջմիածին քահանայական ձեռ-
նադրութեան պատրաստութեան մեկնումին առիթով,
Կիրակի 17 Ապրիլին յաւարտ Ս. Պատարագի Թօփալ-
եան վարժարանի սրահին մէջ, Ծխական խորհուրդը
ճաշկերոյթ մը սարգած էր, շուրջ հարիւր հրաւիրեալ-
ներու ներկայութեամբ: Իր սրտի խօսքը արտասանեց
Արմէն Սարկաւագ եւ յայտնեց թէ Հայրենիքի ճգնաժա-
մային այս օրերուն բախտը պիտի ունենայ ըլլալու մեր
ծողովուրդին կողքին:

Ծխական խորհուրդին կողմէ շնորհակալութեան եւ
բարի երթի խօսքը արտասանեց՝ Մաթիկ Էպիփաթեան
եւ հրաւիրեց Ատենապետ Տիար Տիգրան Եազմաճը-
եանին յիշատակի նուէրը յանձնելու Արմէն Սարկաւա-
գին: Թմիս Առաջնորդական տեղապահ՝ Գուսան վրդ.
Ալճանեան Արմէն Սարկաւագի հետ ծառայելու մասին
իր գոհունակութեան տպաւորութիւնը փոխանցեց ներ-
կաններուն:

**ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՍՈՒՐԵՐՈՒ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ**

24 Ապրիլ 2016-ի Կիրակնօրեայ Ս. Պատարագի
արարողութեան աւարտին, պատարագիչ՝ Հայր Գուսան
իր քարոզին մէջ յիշեց թէ՛ յետ այսու Ցեղասպա-
նութեան ոգեկոչումը նահատակ Սուրբերու տօնա-
խմբութիւն է որմէ ետք Եկեղեցւոյս երգչախումբը
մեկնաբանեց Ապրիլեան նահատակաց յատուկ
ՀՐԱՇԱՅՄԱՆ շարականը: Եկեղեցւոյ շրջափակի խաչ-
քարի մօտ ծաղկեպսակներու տեղադրումէն ետք,
ԿԻԼԻԿԻԱ մաղթերգով իր աւարտին հասաւ ոգեկոչման
արարողութիւնը:

Ծխական խորհուրդի եւ Չուիցերահայ Միութեան
պատրաստութեամբ ներկաները հիւրասիրուեցան
օրինուած մատաղով եւ աղանդերով, ուր ցու-
ցադրուեցաւ նաեւ ՆԺԴԵՅ ֆիլմը:

Այս էլը պատրաստեց՝ ՄԱԹԻԿ ԷՊԼԻԴԱԹԵԱՆ

ԹՕՓԱԼԵԱՆ ԴՊՐՈՑ ECOLE TOPALIAN

Fondation Hagop D. Topalian: Route de Troinex 64, CH-1256 Troinex (Genève)
ecole.topalian@centre-armenien-geneve.ch; www.centre-armenien-geneve.ch
Rédaction Maral Wurry

No. 24

Alors que les combats se poursuivaient depuis le 4 avril sur la ligne de front entre l'Artsakh et l'Azerbaïdjan, l'Ecole Topalian a commémoré mercredi 20 avril le Génocide des Arméniens de 1915. La répétition de telles tragédies éloigne les Arméniens de jour en jour de toute perspective de coexistence pacifique. Un peuple qui cherche la reconnaissance de son génocide depuis 101 ans. Un peuple qui cherche à gagner la Paix et à soigner ses blessures du passé. Mais, aujourd'hui, le conflit du Haut – Karabagh, malgré les points de vue divergents, a marqué les esprits autour du sens de l'unité nationale.

Daratekhik: Mercredi le 16/03/2016, une tradition à l'Ecole Topalian, instaurée par Valya, qui consiste à confectionner des gâteaux en forme de la première lettre du nom de chaque élève.

Le matin un atelier ludique pour se familiariser avec les ingrédients et la préparation de la pâte.

L'après-midi les enfants très appliqués ont confectionné leurs initiales.

Après l'effort la récompense, les petits cuistots entourés par leurs enseignantes sont fiers des gâteaux qu'ils ont fabriqués.

Ինչպես անցաւ Տառաթխիկի Օրը

Առաւօտեան աշակերտները գոլաւորեցին Սուրբ Չատկին նուիրուած բացիկները:

Սովորեցին Տառաթխիկի երգը, նշելով Մեսրոպ Մաշտոցի անունը:

Ճաշից յետոյ, բաժանուեցին 2 խմբերի և իրենց ուսուցիչների հետ սկսեցին խմորի պատրաստումը: Իրաբանչիկ աշակերտ պատրաստեց իր սիրելի տառը: Բոլորը, ուրախ-ուրախ ստացան իրենց բացիկն ու տառաթխիկը, հպարտութեամբ այն տուն տանելու համար:

Nous avons fêté l'anniversaire de Tilya et Genia

A la mémoire de toutes les mamans

Mme Annie Selian, la grand mère de Raphael et Maya, a offert deux délicieux gâteaux pour le goûter des enfants à l'école.

Dates à retenir

Réservez le **dimanche 19/06/2016**, Fête champêtre de fin d'année à l'Ecole Topalian.

Fin des cours: le mercredi 15/06/2016

Հոկտեմբերայ Միություն Union Arménienne de Suisse

La dernière édition des jeux intercommunautaires arméniens s'est déroulée cette année à Amsterdam. Plus de 700 participants, athlètes et accompagnants, se sont retrouvés au Pays-Bas pour ce long week-end de Pâques du vendredi 25 au lundi 28 mars 2016.

L'UAS, l'association à l'origine de ces jeux, y était naturellement présente avec une délégation de 60 participants.

Notre participation était marquée par un voyage en bus inoubliable, plein de rires et de moments de joie et deux soirées d'enfer marquées par la présence surprise de Henrikh Mkhitaryan.

Cet événement a aussi créé une superbe complicité au sein de notre délégation, une complicité qui a été également remarquée par tous les autres participants.

Nos sportifs participaient aux disciplines suivantes : Volleyball, Badminton, Ping-pong, Echecs, Backgammon.

L'UAS est repartie d'Amsterdam avec 4 médailles : Armenuhi et Gariné Magarditchian pour la 1ère et 3ème place en badminton féminin, Christophe Kurkdjian pour la 3ème place en badminton masculin, et Mikael Kassighian pour la 3ème place dans les compétitions d'échecs.

Bravo à nos sportifs et à l'année prochaine!

Photo : Union Arménienne de Suisse

Suite sur la page facebook de l'UAS (Uas Suisse) ...

L'UAS A LA COMMEMORATION DU GENOCIDE DES TUTSIS

Le 9 avril 2016, comme depuis plusieurs années, L'Union Arménienne de Suisse était invitée par nos amis Tutsis pour participer à la 22ème commémoration du génocide des Tutsis du Rwanda en 1994 et pour y prononcer un discours de solidarité.

Nejdeh Khachatourian, président de l'UAS a prononcé un discours de solidarité mentionnant les liens existants entre nos deux communautés et en mettant l'accent sur l'importance d'être solidaire et du devoir de mémoire pour instruire les générations futures.

Rappelons également la participation de l'UAS, comme depuis quelques années, à la soirée de commémoration de la Shoah qui a eu lieu le 3 mai 2016 à la salle des fêtes de Carouge.

RENCONTRE AVEC LE REPRÉSENTANT D'ARTSAKH

A l'aube du 2 avril 2016, l'Azerbaïdjan a lancé des opérations militaires sans précédent depuis le cessez-le-feu de 1994 sur toute la ligne de contact avec la République d'Artsakh. >>>

Հուդեղրահայ Միութիւն Union Arménienne de Suisse

➤➤➤ Ces attaques, utilisant des moyens militaires considérables, ont reçu une riposte et une contre-offensive vigoureuse de la part de l'armée d'Artsakh.

L'Union Arménienne de Suisse a organisé le 18 avril 2016, avec l'aide précieuse de notre Ambassade, une rencontre avec Monsieur Hovhannès Guévorkian, le représentant de la République d'Artsakh à Paris. Durant cette soirée notre communauté a eu la possibilité d'écouter les nouvelles récentes de la région et a pu poser ses questions et évoquer ses inquiétudes à Monsieur Guévorkian.

Photos : Grant Akopyan

Le mardi 19 mars, Monsieur Guévorkian a participé à une conférence de presse au Club suisse de la Presse. Il a présenté en détail les faits concernant les récentes agressions azéris et a répondu aux questions des journalistes.

101ÈME COMMÉMORATION DU GÉNOCIDE DES ARMÉNIENS

En présence d'environ deux cents personnes, L'Ambassade de la République d'Arménie, l'Union Arménienne de Suisse, la Paroisse de Genève région lémanique - Saint-Hagop, l'Association Artzakank-Echo, l'Association BAF, et la chorale Arax, ont organisé ensemble la 101ème commémoration du génocide des Arméniens.

Après la Sainte messe et l'hommage aux victimes devant le monument commémoratif (*Khatchkar*), les participants ont pu entendre le discours du représentant de l'Ambassade de la République d'Arménie ainsi que le discours du président de l'Union Arménienne de Suisse. La journée de commémoration a continué par la bénédiction du traditionnel *Madagh* par le très Révérend Père Goussan Aldjanian ainsi que la projection du film Garegin Njdeh de Hrant Kechichyan qui a ému les présents.

L'EUROPE FACE AUX VIOLATIONS DES DROITS HUMAINS EN TURQUIE

L'Union Arménienne de Suisse était invitée par le Conseil Démocratique Kurde en Suisse, Centre Kurde de Droits de l'Homme, Solidarités et CETIM, CGAS à une soirée de débat ayant comme sujet les violations des droits humains en Turquie.

Nejdeh Khachatourian, a prononcé quelques mots de soutien en invitant à la solidarité et à un travail en commun.

Les Intervenants de la soirée étaient Monsieur Öztürk Türkdogan Président de l'Association de Droits de l'Homme en Turquie et Monsieur Carlo Sommaruga conseiller national.

SOLIDARITÉ AVEC LES FAMILLES DES SOLDATS MORTS POUR LA DEFENSE DE NOTRE PARTIE

En guise de solidarité avec les familles de soldats morts pour la défense de la patrie, l'UAS avait organisé une loterie lors de sa dernière soirée du Nouvel An tenue au Centre arménien de Troinex. Les recettes de cette action, soit CHF 2200.-, ont été versées directement à des familles identifiées sur place. Merci à tous les participants pour leur soutien ainsi qu'à l'association Artzakank-Echo, notre partenaire dans cette action.